

ปัจจัยเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การผดุงครรภ์ขั้นสูง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2556

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์

RISK FACTORS RELATED TO PREECLAMPSIA

สุชาดา เตชวาทกุล 5136720 NSAM/M

พย.ม. (การผดุงครรภ์ขั้นสูง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: เอมพร รตินธร, Ph.D. (NURSING), จวีวรรณ อยู่สำราญ, Ph.D. (NURSING),
ดิฐกานต์ บริบูรณ์หิรัญสาร, พ.บ., ป.ชั้นสูง, ว.ว. สุนติศาสตร์-นรีเวชวิทยา

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบ Case-control study เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีมวลกายก่อนการตั้งครรภ์ ปริมาณแคลเซียมในการบริโภค ปริมาณใยอาหารในการบริโภค การเพิ่มของน้ำหนักระหว่างตั้งครรภ์และค่าความดันเลือดแดงเฉลี่ยในไตรมาสสองต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ กลุ่มตัวอย่างคือสตรีในระยะหลังคลอดบุตรที่มารับบริการในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทยและโรงพยาบาลศิริราช ซึ่งมีประวัติการฝากครรภ์ โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์จำนวน 75 ราย และกลุ่มสตรีตั้งครรภ์ปกติ จำนวน 150 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสัมภาษณ์ข้อมูลความถี่ในการรับประทานอาหาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติแมนท์วีนีย์ สถิติไคสแควร์และสถิติถดถอยโลจิสติกเชิงพหุ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัยมีความสัมพันธ์ต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าดัชนีมวลกายก่อนการตั้งครรภ์ที่มาก การเพิ่มของน้ำหนักระหว่างตั้งครรภ์เมื่อสิ้นสุดไตรมาสที่สองที่มากกว่าเกณฑ์และค่าความดันเลือดแดงเฉลี่ยที่สูงจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ ในขณะที่การบริโภคแคลเซียมและใยอาหารในปริมาณมากจะลดความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ได้ แต่เมื่อวิเคราะห์โดยใช้สถิติถดถอยโลจิสติกเชิงพหุ พบว่ามีเพียงปริมาณแคลเซียมในการบริโภค (OR 0.368, 95% CI 0.162 - 0.836) ปริมาณใยอาหารในการบริโภค (OR 0.083, 95% CI 0.035 - 0.197) และค่าความดันหลอดเลือดแดงเฉลี่ยเมื่อสิ้นสุดไตรมาสสอง (OR 10.537, 95% CI 4.293 - 25.860) ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงในขณะตั้งครรภ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลจากการศึกษานี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบคัดกรองและติดตามความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ เช่น การติดตามระดับค่าความดันหลอดเลือดแดงเฉลี่ย และการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร ซึ่งได้แก่ อาหารที่มีปริมาณแคลเซียมและใยอาหารสูง ซึ่งจากการวิจัยพบว่าอาหารทั้ง 2 ประเภท ช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ได้

คำสำคัญ: ภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์/ ปริมาณแคลเซียมในการบริโภค/ปริมาณใยอาหารในการบริโภค/ค่าความดันเลือดแดงเฉลี่ยในไตรมาสสอง

RISK FACTORS RELATED TO PREECLAMPSIA

SUCHADA TECHAWATHAKUL 5136720 NSAM/M

M.N.S. (ADVANCED MIDWIFERY)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: AMEPORN RATINTHORN, Ph.D. (NURSING), CHAWEEWAN YUSAMRAN, Ph.D. (NURSING), DITTAKARN BORIBOONHIRUNSARN, M.D., Ph. D. (CLINICAL EPIDEMIOLOGY)

ABSTRACT

The present study was a case-control study which aimed at investigating the relationship between pre-pregnancy body mass index, intake of calcium, intake of fibers, gestational weight gain, and mean arterial pressure in the second trimester and preeclampsia. The study sample consisted of postpartum mothers who sought services at King Chulalongkorn Memorial Hospital, the Thai Red Cross Society, and at Siriraj Hospital who had records of prenatal care at the hospitals. The study subjects were divided into two groups. The case group consisted of 75 subjects who were diagnosed with preeclampsia during pregnancy; the control group was composed of 150 subjects who had normal pregnancy. Data were collected by means of the demographic characteristics questionnaire and frequency of food intake questionnaire. Data were analyzed using Mann-Whitney U test, Chi-square test, and Multiple logistics regression analysis.

The study findings revealed that all five factors were found to be associated with preeclampsia with statistical significance. Higher pre-pregnancy body mass index, excessive body weight gain in the second trimester, and increased mean arterial pressure increased the risks of preeclampsia, while intake of calcium and intake of fibers decreased the risks of preeclampsia. However, multiple logistic regression analysis showed that intake of calcium (OR 0.368, 95% CI 0.162-0.836), intake of fibers (OR 0.083, 95% CI 0.035-0.197), and mean arterial pressure in the second trimester (OR 10.537, 95% CI 4.293-25.860) were related to preeclampsia with statistical significance. The findings from this study should be used to develop screening forms and monitoring risks of preeclampsia, such as, monitor a mean arterial pressure. In addition, the advice to pregnant women should be given regarding appropriate food intake such as intake of food high in calcium and fiber as confirmed in this research that these two types of nutritional intake can reduce the risks of preeclampsia.

**KEY WORDS: PREECLAMPSIA/ INTAKE OF CALCIUM/ INTAKE OF FIBERS/
MEAN ARTERIAL PRESSURE**

124 pages